

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Regionální ekonomie a politika II

Prof. RNDr. Milan Víturka, CSc.

Regionální politika

= soubor nástrojů a opatření orientovaných na společensky žádoucí ovlivňování rozmístění ekonomických subjektů a podmínek jejich činnosti

- **Centralizovaný model regionální politiky**
  - systémové zarámování výchozí teoreticko-metodologickou doktrínou
  - regulace ekonomického rozvoje, přerozdělovací procesy
- **Decentralizovaný model regionální politiky**
  - aktivní role nižších článků veřejné správy → princip subsidiarity
  - inkorporace tržně konformního přístupu cíleného na uvolňování tržních sil
  - důraz na řešení příčin a nikoliv následků nerovnoměrného ekonomického rozvoje

Regionální politika

- **Centrální (vládní) regionální politika**
  - hlavní prioritou centrální regionální politiky by mělo být řešení nejvýznamnějších negativních disparit generovaných nerovnoměrným ekonomickým rozvojem
  - společenským cílem je podpora sociální soudržnosti
- **Regionální politika regionů**
  - hlavní prioritou by měla být koncepčně založená stimulace ekonomického rozvoje
  - společenským cílem podpora ekonomické výkonnosti regionů
- **Koncept tržně konformní regionální politiky**
  - základní tendence a charakter ekonomického rozvoje determinovány aktivitami soukromého sektoru
  - přejímání mikroekonomických analytických postupů v regionálně-ekonomickém výzkumu (SWOT analýza)

Regionální politika EU

- cílem je podpora vytváření pracovních míst, konkurenceschopnosti firem, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a zlepšování kvality života občanů
- **Financování – tzv. Strukturální a investiční fondy**
  - Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
  - Fond soudržnosti (FS)
  - Evropský sociální fond (ESF)
  - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)
  - Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Zásady politiky soudržnosti EU

- **Koncentrace**

- *Koncentrace zdrojů* – na nejchudší regiony a země
- *Regiony a země* – cílení investic na hlavní růstové priority:
  - Výzkum a inovace
  - Informační a komunikační technologie
  - Posilování konkurenceschopnosti malých a středních podniků
  - Podporu přechodu na nízkouhlíkové hospodářství
- *Koncentrace výdajů* – pravidlo N+2

- **Tvorba programů** – víceleté národní programy

- **Partnerství** - program je vypracováván za účasti orgánů na evropské, regionální a místní úrovni, sociálních partnerů a organizací občanské společnosti

- **Adicionalita** - financování z evropských strukturálních fondů nesmí nahrazovat výdaje jednotlivých členských států

Politika soudržnosti EU: Cíle 2014 - 2020

 <p>1. Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací</p>	 <p>5. Podpora přizpůsobení se klimatickým změnám, řízení a prevence rizik</p>	 <p>8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a mobility pracovních sil</p>
 <p>2. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím a zvýšení jejich kvality</p>	 <p>6. Ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů</p>	 <p>9. Podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci</p>
 <p>3. Posilování konkurenceschopnosti MSP</p>	 <p>7. Podpora udržitelné dopravy a zlepšování síťových infrastruktur</p>	 <p>10. Investování do vzdělávání, odborného výcviku a celoživotního vzdělávání</p>
 <p>4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství</p>		 <p>11. Zvyšování efektivity veřejné správy</p>

Zdroj: Europa.eu

Regionální politika v ČR

- cíl regionální politiky: rozvoj regionů zaměřený na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti
- základním nástrojem regionální politiky - **Strategie regionálního rozvoje České republiky** platná pro období 2014–2020
  - zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie a také s ostatními odvětvovými politikami
- financování: zdroje EU, národní zdroje

Cíle regionální politiky ČR na období 2014–2020

- **Globální cíl:**

- zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí,
- přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek).

- **Základní cíle:**

- Cíl 1: Podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů (růstový cíl)
- Cíl 2: Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů (vyrovnávací cíl)
- Cíl 3: Posílit environmentální udržitelnost (preventivní cíl)
- Cíl 4: Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů (institucionální cíl)

Programy pro programové období 2014 - 2020 v ČR a jejich alokace

Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014-2020

Zdroj: strukturalni-fondy.cz

Rozvojové scénáře - konkurenční typy regionů NUTS 3 (Viturka, M, 2007):

- **Typ A – regiony s vynikající konkurenční pozicí**
  - nejvhodnější platformu považovat progresivní scénář ekonomického rozvoje
  - Praha, Středočeský kraj
- **Typ B – regiony s příznivou konkurenční pozicí**
  - růstový scénář ekonomického rozvoje, počítající s dlouhodobým ekonomickým růstem spojeným se selektivním zlepšováním jeho kvalitativního založení
  - Jihočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský, Liberecký a Zlínský kraj
- **Typ C – regiony s méně příznivou konkurenční pozicí**
  - adaptační scénář ekonomického rozvoje
  - Karlovarský, Ústecký, Olomoucký a Moravskoslezský kraj